

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 177

Eesti, videosild

Reede, 25. september 2026

Algus 9.00, lõpp 9.26

Juhataja: Vladimir Arhipov (aseesimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Lea Danilson-Järg, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Tanel Tein (Peeter Tali asendusliige), Urve Tiidus, Luisa Värk

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Getter Kristen Treumuth (nõunik)

Puudusid: Arvo Aller, Enn Eesmaa, Rain Epler, Tiit Maran, Anti Poolamets, Maido Ruusmann ja Kristo Enn Vaga

Kutsutud: Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi biomajanduse asekanstler Madis Pärtel ning välissuhete ja eurokoordinatsiooni osakonna valdkonnajuht Laura Limperk-Kütaru (1. päevakorrapunkt); taristuminister Kuldar Leis ning Kliimaministeeriumi ringmajanduse osakonna ringsuse ja finantseerimise valdkonna juht Mihkel Krusberg (2. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Karin Zereen (1. päevakorrapunkt); Riigikogu Kantselei avalike suhete osakonna pressinõunik Maris Meissaar (1.–3. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Eesti seisukohad 28.-29. septembril 2026 toimuval Euroopa Liidu põllumajandus- ja kalandusnõukogu istungil
2. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2017/1369 ja määrust (EL) 2020/740 seoses energiamärgistuse ja rehvide märgistamise lihtsustamisega ning nende jaoks digivõimaluste parema ärakasutamisega - COM(2026) 565
3. Info ja muud küsimused

1. Eesti seisukohad 28.-29. septembril 2026 toimuval Euroopa Liidu põllumajandus- ja kalandusnõukogu istungil

Madis Pärtel andis ülevaate Eesti seisukohtadest 28.-29. septembril 2026 toimuval Euroopa Liidu põllumajandus- ja kalandusnõukogu istungil. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi biomajanduse asekanstler sõnas, et Leedu eesistumise ajal muutuvad igakuised nõukogu kohtumised otsustavamaks, sest kokku lepatakse järgmise seitsme aasta põllumajandus- ja kalanduspoliitika õigusaktides, sealhulgas ühises põllumajanduspoliitikas ning merendus-, kalandus- ja vesiviljelusfondis. Kalanduspoliitikas soovitakse saavutada nõukogu ühine lähenemine. Enne nende küsimuste käsitlemist annab Euroopa Komisjon tavapärase ülevaate

toiduaineturgude olukorrast. Piimasektoris on hinnad viimase poole aasta jooksul langenud, kuid kahel viimasel kuul on alanud tõus. See on Eestile positiivne, sest piimasektor on Eesti toidutööstuses suurima väärtusega. Sealihasektor on raskes olukorras, kuna eelmise aasta seakatku tõttu tuli tootmist oluliselt vähendada ning taastumist takistab Euroopa Liidu rümbahinna langus. Hiina turu piirangute ja suurenenud omamaise varustamise tõttu on Euroopa Liidu turule jäänud rohkem sealihaga, mis avaldab väiketurgudele tugevat survet. Eesti taotleb, et järgmise aasta kriisireservist eraldataks sealihasektorile vahendeid, mille jaoks valmistatakse ette kirja ja kohtumist volinikuga. M. Pärtel jätkas, et ühise põllumajanduspoliitika arutelul soovib eesistuja Iirimaa ministrite seisukohti, et saavutada oktoobris toimuval nõukogul liikmesriikide kokkulepe ja alustada triloogejärgmise seitsme aasta poliitika üle. Eesti jaoks on oluline, et kokkuleppes arvestataks meie põllumajanduse eripäraga, eelkõige Euroopa keskmisest suuremate farmidega. Seetõttu on toetustele lagede ja piirmäärade kehtestamine Eestile problemaatiline ning vastuvõetamatu lahenduse korral oleme valmis oktoobris ettepaneku vastu hääletama. Praegu näitab Euroopa Komisjon siiski valmisolekut paindlikkuseks ning mitmed liikmesriigid jagavad Eesti vastuseisu toetuste piiramisel. Kalanduse valdkonnas soovib eesistuja saavutada osalise üldise lähenemisviisi põllumajandus- ja kalandusministrite artiklites. Eesti saab valdavalt osa ettepanekust toetada, kuid peamine probleem puudutab eelkõige vanade traallaevade uuendamist. Laevastiku ajakohastamine on vajalik kliimaeesmärkide täitmiseks ja energiatõhususe parandamiseks ning vastab ka Euroopa Komisjoni üldistele eesmärkidele, kuid ettepaneku rakendussätteid piiraksid tegelikult laevade väljavahetamine. Eesti taotleb seetõttu sätteid, mis võimaldaksid traallaevastikku järgmisel finantsperioodil uuendada. Seisukohta toetavad ka mitmed teised liikmesriigid, sealhulgas Prantsusmaa, Hispaania ja Saksamaa. Arutamisel on ka praegust finantsperioodi puudutav merendus-, kalandus- ja vesiviljelusfondi ettepanek, millega Euroopa Komisjon soovib reegleid lihtsustada. Eesti hinnangul on kavandatud muudatused liiga väiksed ning nõudeid tuleks lihtsustada rohkem. Lisaks käsitletakse Euroopa Liidu igaaastasi kvoodiläbirääkimisi Ühendkuningriigi ja Norraga. Ühendkuningriigiga peetavates läbirääkimistes Eestil otsene huvi puudub. Norra puhul on Eestil kaudne huvi, sest mõned Eesti kaugpüügilaevad tegutsevad Põhja-Atlandil ning seetõttu on oluline, et Euroopa Liit saavutaks sealsete liikide püügiks piisavad kvoodid ega teeks läbirääkimistel Norrale põhjendamatu järeleandmisi.

Urve Tiidus küsis, kas Saudi Araabia investori E-Piima ost oli üksik tehing või viitab see laiemale trendile Euroopa Liidus. Teiseks küsis U. Tiidus, milliseid Eesti ettepanekuid soovib Eesti kalanduspoliitika läbirääkimistel veel survestamiseks teha.

Madis Pärtel vastas, et Paide E-Piima tehase ostmise Saudi Araabia investori poolt oli märkimisväärne tehing, kuid investor valis Eesti ettevõtte eelkõige tänu meie piimasektori kõrgele tootlikkusele ja kvaliteedile. Ka Järva-Jaani tehase omandamine teise Saudi Araabia ettevõtte poolt võib viidata suurenenud huvile Eesti piimanduse vastu. Kalanduspoliitikas puudutavad Eesti ettepanekud eelkõige laevastiku uuendamist. Kalavarude kasutust ei reguleerita laevade võimsuse, vaid püügikvootide ning püügivahendite arvu ja silmasuuruse kaudu. Näiteks kilu- ja räimekvoodid määratakse Euroopa Liidu tasandil ning laeva võimsus ei suurenda lubatud püügimahtu. Seetõttu peab õigusraamistik võimaldama vananenud laevastikku uuendada.

Vladimir Arhipov sõnas, et on oluline kaitsta kindlalt kalurite huve ning seista vastu kvootide ja traallaevadele kehtivate tingimuste karmistamisele, sest keerulises olukorras on nii rannakalurid kui ka traalpüüdjad. V. Arhipov rõhutas, et laevastiku uuendamine ei kahjusta

oluliselt kalavarusid.

Madis Pärtel sõnas, et Euroopa Liidu põhimõtte kohaselt ei tohi loodusvarasid oluliselt kahjustada. Eestil on Euroopa Komisjoniga põhimõtteline erimeelsus, kuna komisjoni soovib piirata võimsamate laevade soetamist, kuid Eesti seisukoht on, et püügimahtu ei määra laeva võimsus, vaid kvoodid, püügivahendite arv ja võrgusilma suurus.

Vladimir Arhipov tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti.

Otsustati:

1.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Tanel Tein, Urve Tiidus).

2. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2017/1369 ja määrust (EL) 2020/740 seoses energiamärgistuse ja rehvide märgistamise lihtsustamisega ning nende jaoks digivõimaluste parema ärakasutamisega - COM(2026) 565

Kuldar Leis andis ülevaate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest, millega muudetakse määrust (EL) 2017/1369 ja määrust (EL) 2020/740 seoses energiamärgistuse ja rehvide märgistamise lihtsustamisega ning nende jaoks digivõimaluste parema ärakasutamisega - COM(2026) 565 (lisa 1). Taristuminister sõnas, et Euroopa Komisjon avaldas käesoleva aasta juunis energiatoodete õigusraamistiku lihtsustamise paketi, millega muudetakse energiamärgiste ja rehvide märgistamise määrust. Algatuse eesmärk on tõhustada energiatoodete- ning rehvide tootjatele ja müüjatele kehtivaid reegleid digilahenduste edendamise ja nõuete täpsustamise teel. Muu hulgas eemaldatakse prinditud energiamärgise kohustus ja laiendatakse Euroopa energiamärgisega toodetud andmebaasi ja selle kasutust ning täpsustatakse energiatoodete ja rehvide paigaldajate kohustusi ning lihtsustatakse energiamärgise uuendamise protsessi. Seejärel tutvustas taristuminister Eesti peamisi seisukohti märkides, et Eesti toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut energiamärgistuse ja rehvide märgistuse määrusi lihtsustada, et vähendada halduskoormust, tõhustada turujärelevalvet ning edendada digitaalsete lahenduste kasutamist. Toetame energiatoodete andmehalduse digitaliseerimist ning tervitatav on olemasoleva Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasi laialdasem kasutamine. Peame oluliseks, et kehtiv andmete ühekordse esitamise põhimõttega ei kaasneks lisanduvat halduskoormust. Toetame digitaalsete märgistuslahenduste edendamist ning kooskõlas Eesti ringmajandusalaste prioriteetidega on oluline, et energiamärgiste ja rehvide märgiste digitaliseerimine toetaks ka ringlussevõttu ja toodete elutsükli terviklikku käsitlemist. Peame oluliseks, et digitaliseerimine ei pärsiks tarbijate teadlikkust ning et toodete teave oleks samaväärselt ligipääsetav. Vähendamaks halduskoormust toetab Eesti energiatoodete ja rehvide märgiste uuendamise menetluslikku lihtsustamist ning ka turujärelevalve tõhustamist, kuid leiame, et liikmesriigile peab jääma paindlikkus ja kaalutlusõigus kontrollimeetmete sätestamisel, arvestades kohalikke turutingimusi.

Mihkel Krusberg lisas, et algatus on osa Euroopa Liidu ülesest halduskoormuse vähendamisest ning liikmesriigid loodavad jõuda kokkuleppele oktoobri lõpuks. Kehtivad raammäärused ja nende alusel vastu võetud energiatoodete õigusaktid ei ole digilahendustega piisavalt kooskõlas. Muudatuste eesmärk on ajakohastada nõudeid, vähendada põhjendamatuid kohustusi ning tagada, et tootjad esitaksid vajalikku teavet.

Urve Tiidus andis ülevaate [majanduskomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas konsensuslikult toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti.

Lea Danilson-Järg küsis, kas kavandatud muudatused suurendavad ettevõtjate halduskoormust.

Mihkel Krusberg vastas, et üleminek võib olla keerulisem ettevõtjatele, kes on harjunud esitama teavet üksnes paberkandjal, kuid sisuliselt muudab see nõuete täitmise lihtsamaks. Tarbijale peab teave jääma kättesaadavaks nii digitaalselt kui vajaduse korral kaupluses ekraanil või paberkandjal. Kokkuvõttes väheneb ettevõtjate halduskoormus, mida toetab ka turul juba laialdaselt kasutatav EPREL andmebaas, mis võimaldab muu hulgas kontrollida kolmandatest riikidest pärinevate toodete nõuetele vastavust.

Urve Tiidus küsis, kas saaks energiamärgisega toodete andmebaasis esile tuua juhtumid, kus liikmesriik on tuvastanud tootega seotud puudusi.

Mihkel Krusberg vastas, et raammääruse muudatus ei muuda konkreetsetele toodetele teistes õigusaktides kehtestatud nõudeid. Turujärelevalve parandamiseks soovitakse muuta andmebaasis nähtavaks liikmesriikides tuvastatud rikkumised, mille korral teavitaks rikkumise tuvastanud liikmesriigi järelevalveasutus Euroopa Komisjoni ja märgiks probleemi andmebaasis. See aitaks maaletoojatel ja koostööpartneritel riskantseid tootjaid ning tooteid vältida ja korrastaks turgu, eriti kolmandate riikide toodete puhul. Eesti peab oluliseks, et turujärelevalve aruanded ja ülevaated jääksid mittesiduvaks ega tekitaks pidevat tõendamiskohustust, kuna eesmärk on tagada toodete ohutus ja nõuetele vastavus, mitte suurendada põhjendamatult halduskoormust.

Vladimir Arhipov tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

2.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Tanel Tein, Urve Tiidus).

3. Info ja muud küsimused

Vladimir Arhipov andis teada, et järgmine ELAK-i istung toimub 28. septembril kell 13.30 ELAKi ruumis P280.

Otsustati:

3.1. Määrata EL asjade komisjoni liige õiguskomisjonis Lea Danilson-Järg vastutavaks ettekandjaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi osas, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades ja Euroopa kaugosalemismäärust – COM(2026) 313 (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Tanel Tein, Urve Tiidus).

(allkirjastatud digitaalselt)
Vladimir Arhipov
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Roosmarii Kukk
protokollija